

SP. ZN.: 7500/OPP/MMB/0116267/2025/6**VYŘIZUJE:** Ing. Barbora Kopecká

Brno 24.04.2025

Č. J.: MMB/0179138/2025/Ko/r**TEL./E-MAIL:** 542 173 490/kopecka.barbora@brno.cz

ROZHODNUTÍ

Odbor památkové péče Magistrátu města Brna (OPP MMB), jako věcně a místně příslušný správní orgán ve smyslu ust. § 61 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a ust. § 10 a § 11 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen správní řád), po provedeném správním řízení na základě žádosti statutárního města Brna, Odboru správy majetku, IČO 44992785, Husova 3, 602 67 Brno, zastoupeného Mgr. Janou Severinovou, narozenou 8. 3. 1955, bytem Blížká 8, 619 00 Brno, doručené na OPP MMB dne 5. 3. 2025, tímto v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o státní památkové péči) a ust. § 67 správního řádu

vydává

ve věci:

Ivanovické nám., pozemek parc. č. 1004/15, k. ú. Brněnské Ivanovice

- *objekt vedený v Ústředním seznamu kulturních památek ČR (dále jen ÚSKP) pod rejstř. č. 22281/7-267*
 - *Památková zóna Tuřany-Brněnské Ivanovice, vyhláška č. 249/1995 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny, ze dne 22. září 1995*
- „Socha sv. Floriána v Brněnských Ivanovicích, Brno“ – restaurování

rozhodnutí:

restaurování sochy sv. Floriána, v rozsahu předložené žádosti a návrhu na restaurování „Návrh na restaurování, socha sv. Floriána v Brněnských Ivanovicích, Brno“, zpracovaného Mgr. Janou Severinovou – S:LUKAS s.r.o., se sídlem Kapucínské náměstí 303/5, Brno-město, 602 00 Brno, IČO 63477459, s datem 02/2025, ve smyslu ust. § 14 odst. 3 zákona o státní památkové péči,

je přípustné

při dodržení následujících podmínek, stanovených v souladu s ust. § 10 vyhlášky č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči:

1. Před zahájením realizace prací a také v průběhu jejich provádění budou svolávány kontrolní prohlídky, na které bude přizván Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště (NPÚ ÚOP) v Brně a OPP MMB. Na kontrolních prohlídkách budou řešeny detaily a postupy navržených prací.
2. Před realizací čištění bude proveden vzorek čištění, k posouzení vhodnosti řešení. Teprve po potvrzení jeho vhodnosti zástupci památkové péče, lze navrženou technologii aplikovat celoplošně.
3. Závěrečná povrchová úprava, resp. způsob prezentace, bude definitivně stanovena po zhodnocení stavu díla po očištění, jak z hlediska jeho celkového výrazu, tak z hlediska stavu – tj. míry narušení povrchu originální horniny.
4. Práce budou v jejich průběhu dokumentovány. Po ukončení prací bude svolána závěrečná kontrolní prohlídka, na který budou přizváni dodavatelé prací, OPP MMB a NPÚ ÚOP v Brně k posouzení provedení prací.

5. Bude vypracována závěrečná restaurátorská zpráva, která bude bez zbytečných odkladů po ukončení prací předána NPÚ ÚOP v Brně k archivování.

Odůvodnění

OPP MMB obdržel dne 5. 3. 2025 žádost statutárního města Brna, Odboru správy majetku, IČO 44992785, Husova 3, 602 67 Brno, zastoupeného Mgr. Janou Severinovou, narozenou 8. 3. 1955, bytem Blížká 8, 619 00 Brno, vlastníka kulturní památky – sochy sv. Floriána, vedené v ÚSKP pod rejstř. č. 22281/7-267, která se nachází v památkové zóně Tuřany-Brněnské Ivanovice, vyhláška č. 249/1995 Sb., o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny, ze dne 22. září 1995, ve výše uvedené věci.

Barokní kamenná skulptura světce v tradičním ikonografickém pojetí, datovaná na štítě hořícího domu a v chronogramu na soklu 1746, umístěná na otevřeném prostranství, představuje hodnotnou umělecko-historickou památku. Jedná se o kvalitní ukázkou barokní sochařské produkce brněnského regionu před polovinou 18. století, mající hodnoty nejen výtvarné, ale i kulturně-historické, tvořící významný prvek dominující Ivanovickému náměstí. Socha je zhotovena z mušlového vápence, podstavec je z krinoidového vápence, obruba pod ohrádkou z arkózy. Stávající kovová ohrádka je novodobá podle návrhu M. Vochty v 80. letech, nahradila starší kovovou ohrádku. Poslední restaurátorská obnova proběhla v roce 2004 (J. Krososka – socha, D. Neueirth – podstavec, ohrádka). Zachování jisté patiny se může podílet na uchování „hodnoty stáří“ historického výtvarného díla.

Předmětem žádosti je restaurátorské ošetření památky podle předloženého návrhu na restaurování. Stav sochy je velmi narušený, téměř celý povrch pokrývají plochy mikroflóry, černé krusty a špína. Lokálně jsou patrné doplňky odlišné barvou a strukturou od původního kamene. Písmo je čitelné díky znečištění písmen.

Popis zamýšlených prací: likvidace mikroflóry; očištění povrchu sochy i soklu a kamenné podnože; zpevňování kamene před čištěním; sejmutí krust chemickou cestou; odstranění nevhodných a uvolněných tmelů; celoplošné zpevnění kamene; doplnění poškozených ploch a profilů umělým kamenem; povrchová úprav emulgovaným vápnem; barevné zvýraznění nápisu na čelní straně soklu; nátěr kovové ohrádky kovářskou černí. Cílem restaurátorských prací je zastavení degradace kamene a zlepšení estetického vzhledu památky.

OPP MMB si vyžádal v souladu s ust. § 14 odst. 4 zákona o státní památkové péči ve výše uvedené věci písemné vyjádření NPÚ ÚOP v Brně, jako odborné organizace státní památkové péče, které bylo vyhotoveno dne 31. 3. 2025 pod č.j. NPÚ 371/21166/2025 (Mgr. Barbora Číhalíková) a doručeno na OPP MMB dne 1. 4. 2025. Z vyjádření NPÚ ÚOP v Brně vyplývá, že na základě prostudování předložených podkladů a znalosti situace jsou zamýšlené práce v souladu se zájmem ochrany uvedených kulturně historických hodnot za předpokladu dodržení následujících podmínek:

„1. Vlastník památky bude po dohodě s restaurátorem a orgánem státní památkové péče svolávat, dle povahy prací, kontrolní prohlídky, na něž bude zván zástupce NPÚ, ÚOP v Brně.

2. Před realizací čištění bude proveden vzorek čištění k posouzení zástupci památkové péče. Teprve po potvrzení vhodnosti lze aplikovat navrhovanou technologii.

3. závěrečná povrchová úprava, respektive způsob prezentace, bude definitivně stanovena po zhodnocení stavu díla po očištění, jak z hlediska celkového výrazu, tak z hlediska stavu – tj. míry narušení povrchu originální horniny.

4. Ukončení akce proběhne v rámci komisionálního předávacího řízení za přítomnosti zástupce vlastníka památky, zástupce orgánu státní památkové péče, zástupce NPÚ, ÚOP v Brně a dodavatele prací.“

Upozornění: Upozorňujeme na zákonnou povinnost provádění řádné dokumentace v průběhu prací. Dokumentační povinnost plyne z platných zákonných norem, zejména z ust. § 10 vyhlášky MK ČR č. 66/1988 Sb., kterou se provádí zákon o státní památkové péči (dále jen vyhláška), žádoucí je zcela průkazná dokumentace.

Doporučení: Doporučujeme, aby závěrečná restaurátorská zpráva byla zcela průkazná a měla náležitou vypovídající hodnotu. Restaurátorská zpráva je totiž svou povahou historickým pramenem k památce (dílu) před restaurátorským zákrokem a sumarizuje provedené práce včetně seznamu použitých technologií. Zákonné náležitosti restaurátorské zprávy jsou kodifikovány v ust. § 10 odst. 4) vyhlášky. Vhodným vodítkem pro její zpracování může být také Metodický list NPÚ č. 4/2006 – Struktura a náležitosti restaurátorských zpráv. Doporučujeme vlastníkově smluvně zavázat předání restaurátorské zprávy v rámci předávacího řízení. Jelikož je restaurátorská zpráva nedílnou součástí prováděných prací, vlastník, který obdrží jedno paré, získává předáním v rámci předávacího řízení jistotu, že zpráva je řádně vyhotovena a splňuje podmínky vyhlášky.

V rámci předávacího řízení lze také přímo poskytnout jedno paré závěrečné restaurátorské zprávy odborné organizaci památkové péče za účelem archivace, v souladu se zákonnou podmínkou uvedenou v ust. § 14 odst. 9 zákona o státní památkové péči.

Upozorňuje na zákonnou podmínku vyplývající z ust. § 14a zákona o státní památkové péči, tedy povinnosti provádění restaurátorských prací odbornými restaurátorskými kapacitami, se specializací, v souladu s charakterem dotčené kulturní památky, v tomto případě v kategorii sochařská výtvarná díla z kamene. Předmětná památka je v narušeném stavu, od posledního restaurování uběhlo 20 let, proto je její komplexní restaurátorská obnova žádoucí. Navržený postup prací je v zásadě v souladu se zájmy památkové péče, proto ho lze doporučit k realizaci.

V souladu s ust. § 36 správního řádu bylo účastníku řízení dopisem č.j. MMB/0167346/2025 ze dne 2. 4. 2025 umožněno uplatnit připomínky a návrhy k předmětu řízení, podle ust. § 38 odst. 1) správního řádu byl seznámen s možností nahlédnout do spisového materiálu. Zmocněnec ve stanovené lhůtě dopisem č.j. MMB/0175119/2025 ze dne 7. 4. 2025 podmínky navržené v odborném vyjádření NPÚ, ÚOP v Brně akceptoval.

Podmínka č. 1 vychází zejména z ust. § 29 a § 32 zákona o státní památkové péči, kde je stanoven odborný dohled odborné organizace a dozor orgánu státní památkové péče při obnově kulturních památek. V rámci těchto kontrolních prohlídek by měly být konzultovány detaily prací, které předložený návrh nepostihuje nebo postihnout nyní ani nemůže. Cílem konzultací bude nacházet nejvhodnější řešení respektující soudobé principy památkové péče, kdy prioritou je zachování hodnotné hmotné substance památky a její věrohodná prezentace. Plyne z povahy věci, že případné dílčí upřesnění, může být uplatněno pouze za přítomnosti dotčených stran. Teprve po konstatování zástupců státní památkové péče, že navržené práce lze provést, mohou být tyto realizovány. Kontrolní prohlídky lze považovat za jeden ze základních mechanismů účinného dohledu všech složek státní památkové péče. Dohodnut by měl být též harmonogram sledování prací, reagující na konkrétní potřeby stavby a možnosti případného usměrnění. V rámci obnovných prací mohou být zjištěny nové skutečnosti rozšiřující poznání kulturní památky. Tyto případné památkově významné objevy by měly být odborně dokumentovány, vyhodnoceny a respektovány v dalším průběhu prací.

Podmínka č. 2 vychází ze skutečnosti, že proces čištění je při restaurování děl z kamene jedním z nejrizikovějších momentů, je proto nutné nejdříve na vzorku, předem dohodnuté ploše dotčené památky, provést zkoušku a následně vyhodnotit přípustnost zvolené metody čištění. V případě mikro tryskání hraje roli také volba abraziva, tlaku apod. Nevhodně zvolená technologie či míra čištění může způsobit nevratné ztráty originálního povrchu díla, včetně výtvarně cenné modelace a současně přílišné narušení historicky uzavřené vrstvy horniny otevírá cestu k následné rychlejší degradaci materiálu. Tyto faktory jsou samozřejmě vždy závislé na konkrétním druhu použité horniny a jejím stavu.

Podmínka č. 3 vychází ze skutečnosti, že u historického sochařského díla je důležitá hodnota výtvarná a estetická, společně s tzv. „hodnotou stáří“. K jejímu zachování je žádoucí ponechání určité míry patiny, což eliminuje „dokonalé“ čištění i celoplošný nátěr. Při obnově sochy sv. Floriána je ze strany státní památkové péče preferována prezentace počítající se zachováním vhodné míry patiny; o celoplošném vápenném nátěru lze uvažovat spíše v případě nutnosti ochranné technologické vrstvy.

Podmínka č. 4 vychází ze skutečnosti, že dokumentace průběhu prací včetně fotografií je nezbytná, aby jakákoli navazující obnova v budoucnu mohla být provedena citlivě s respektem k autenticitě této kulturní památky. Požadavek na předání hotového díla na závěrečné kontrolní prohlídce plyne z potřeby zjištění, zda byly práce ukončeny ve smyslu platného závazného stanoviska – rozhodnutí. Vzhledem ke skutečnosti, že přijímajícím je většinou laická osoba, je žádoucí odborné posouzení, včetně doporučení k převzetí díla, či naopak upozornění na případné nedodělky a nedostatky. Toto posouzení může být též chápáno jako součást kompenzace vlastníku památky a zvýšení jeho právních jistot. Přítomnost orgánu státní památkové péče je žádoucí, aby v případě sporů mohl být zajištěn další postup ve prospěch zachování hodnot kulturní památky.

Podmínka č. 5, odevzdání závěrečné restaurátorské zprávy, má oporu v ust. § 14 odst. 7 zákona o státní památkové péči. Je žádoucí, aby restaurátorská zpráva byla zcela průkazná a měla náležitou vypovídající hodnotu. Zpráva je svou povahou historickým pramenem k památce (dílu) před restaurátorským zákrokem a sumarizuje provedené práce včetně záznamu použitých technologií, je proto důležité, aby tento dokument byl archivován u odborné organizace. Archivace restaurátorské zprávy, zajistí dochování informace o původním stavu památky, způsobu restaurátorské obnovy, použité technologii apod. Každý další restaurátorský zásah může z této zprávy vycházet.

Na základě shromážděných podkladů, znalosti poměrů v území a vyjádřením NPÚ ÚOP v Brně, OPP MMB vyhodnotil restaurátorskou obnovu sochy sv. Floriána z hlediska zájmů sledovaných orgány státní památkové péče jako přípustnou a pro její provádění stanovil výše uvedené podmínky tak, aby byly v rámci provádění prací zachovány veškeré památkové hodnoty a byl zajištěn řádný zákonný dohled složek státní památkové péče. Provedením navržených prací má dojít k obnově kulturní památky, což je v souladu se zájmy státní památkové péče. Popis restaurátorských prací je dostatečným způsobem specifikován v písemném vyjádření NPÚ ÚOP v Brně.

Z uvedených důvodů nezbylo než rozhodnout tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat podle ust. § 81 správního řádu odvolání ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto rozhodnutí ke Krajskému úřadu Jihomoravského kraje, prostřednictvím OPP MMB, Malinovského nám. 3, 601 67 Brno. Lhůta pro podání odvolání se počítá ode dne následujícího po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Mgr. Petr Havlíček
vedoucí Odboru památkové péče MMB

POČET LISTŮ: 2

OBDRŽÍ: Mgr. Jana Severinová, narozená 8. 3. 1955, bytem Blížká 8, 619 00 Brno, **DS bbz2vu7**
spis

NA VĚDOMÍ: NPÚ ÚOP v Brně